

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Temelji prihodnjega razvoja Bresta

OPREDELITEV GLAVNIH RAZVOJNIH SMERI ZA OBDOBJE 1976—1980

Smo v času sprejemanja srednjeročnih razvojnih načrtov na vseh ravneh naše samoupravne organizirane družbe. Na pobudo izvršnega komiteja CK ZK Slovenije naj bi tudi poslovni organi izdelali in predložili v razpravo temeljne razvojne usmeritve svojih delovnih organizacij. Na Brestu je to delo že opravljeno in zato smo se odločili, da v tej številki omenjeno gradivo skoraj v celoti objavimo, saj želimo, da bi bil z njim seznanjen vsak naš delavec, pa tudi ostali občani.

V uvodu so prikazani sedanja samoupravna in poslovna organiziranost Bresta, predmet poslovanja ter mesto Bresta v slovenski in jugoslovanski lesni industriji. Preostali del gradiva pa objavljamo v celoti.

I. ORGANIZIRANOST ZDRUŽENEGA DELA

S konstituiranjem leta 1973 je bilo na Brestu organiziranih pet temeljnih organizacij. Na podlagi razvoja delovne organizacije in samoupravnih razmerij v preteklem obdobju smo ob upoštevanju dolgaletne samoupravne prakse in s poglobljanjem delitve dela ter z delnim prestrukturiranjem proizvodne usmerjenosti prišli na takšno raven, ki zahteva nova organizacijska, samoupravna in dohodkovna razmerja.

Nove usmeritve, opredeljene v srednjeročnem programu, so potrjene z rešitvami, nakazanimi v osnutku zakona o združenem delu.

Da bi dosledno uresničili ustavno določila, se v srednjeročnem programu nakazujejo na področju celovite organiziranosti združenega dela predvsem naslednje naloge:

1. oblikovanje delovne organizacije,
2. združevanje v SOZD,
3. druge oblike poslovnih in samoupravnih povezav.

1. OBLIKOVANJE DELOVNE ORGANIZACIJE

Ob upoštevanju ustavnih določil o pogojih za organiziranje TOZD zajema predlog srednjeročnega plana oblikovanje naslednjih novih temeljnih organizacij:

a) TOZD Oblazinjeno pohištvo, ki naj bi se organiziralo iz dosedanje organizacijske enote tapetništvo v TOZD Tovarna pohištva Martinjak in iz organizacijskih enot poliuretana in razrez iprena, ki sta zdaj v Skupnih dejavnostih. Organiziranje te temeljne organizacije je povezano z investicijskimi naložbami za izgradnjo proizvodnih prostorov.

b) TOZD Distribucija, ki se oblikuje iz naslednjih dosedanjih organizacijskih enot Skupnih dejavnosti:

- maloprodaja s skladišči izdelkov,
- transport,
- špedicija.

c) V zasnovi prestrukturiranja proizvodnje je osvojitve proizvodnje negorljivih plošč, ki bi aktivirala del kapacitet v obliki nove temeljne organizacije.

d) S tako zastavljeno organizacijo se dosedanje Skupne dejavnosti bistveno zožijo in bo delovna skupnost strokovnih služb zajemala:

- ekonomsko finančno službo,
- prodajno službo,
- nabavno službo,
- kadrovsko-spolno službo,
- analitsko-plansko službo,
- razvojno službo.

Dilema, ki se je pojavljala v dosedanjih opredelitvah o organiziranosti strokovnih služb, je bila organiziranost službe AOP. Ugotavljamo, da je najbolj ustrezno to službo obdržati v delovni skupnosti strokovnih služb ter jo funkcijsko in vsebinsko ozko povezati s skupno službo za AOP na ravni SOZD. Takšna rešitev je predvidena tudi z gradivom, ki opredeljuje nekatera temeljna izhodišča za organiziranje SOZD. S tem gradivom je kot pomembna naloga opredeljena dolžnost, da preučimo in izpeljemo najprimernejšo samoupravno in poslovno organizacijsko obliko tudi za službo AOP.

e) Delovna organizacija Jelka Begunje, v kateri je zaposlenih 180 delavcev, se organizira kot TOZD in se združi v delovno organizacijo BREST Cerknica n. sol. o.

Opisani predlog temelji na izhodiščih, ki so ga sprejele družbenopolitične organizacije v občini, predvsem pa v obeh delovnih organizacijah.

Predlog takšne integracije temelji na spoznanjih o nujni delitvi dela ter na potrebi po skladnem in celovitem razvoju lesno-predelovalnega kompleksa v občini. Za opredmetenje predloga so oblikovane ustrezne komisije obeh zainteresiranih delovnih organizacij, katerih glavna naloga je, poiskati rešitve za primerno usklajevanje proizvodnih programov.

2. ZDRUŽEVANJE V SOZD

BREST je po odločitvi vseh svojih temeljnih organizacij podpisal samoupravni sporazum o združitvi v SOZD Slovenjalec — proizvodnja in trgovina. Ugotovimo lahko, da sporazum ni zaživel v celoti, zaradi nekaterih bistvenih pomanjkljivosti pa SOZD tudi ni bila registrirana.

V okviru prizadevanj za pravilno vsebinsko družbeno-eko-

nomsko združevanje dela in sredstev v okviru SOZD si bomo delavci BRESTA prizadevali dosledno urediti zlasti naslednje zadeve:

- v okviru predmeta poslovanja SOZD postaviti izhodišča za potrebno delitev dela,
- izoblikovati sistem skupnega planiranja,
- urediti sistem dohodkovnih razmerij ter združevanja dela in sredstev,
- oblikovati ustrezne organe in postopke za samoupravne odločitve.

Poleg povezave trgovine in proizvodnje dajemo posebno pozornost zlasti vključevanju gozdarstva v SOZD zaradi zagotavljanja surovinske oskrbe in uresničevanja celovitosti dohodkovnih razmerij od proizvodnje surovin do prodaje končnih izdelkov lesne industrije.

V našem primeru gre za vključevanje Gozdnega gospodarstva Postojna. S tem vključevanjem ne bi bili okrnjeni interesi drugih porabnikov lesa izven lesne industrije (celulozna industrija ter ostali). Nasprotno, z delitvijo surovin in racionalno porabo v lesno-predelovalni industriji se bo poraba surovinske osnove iz (Nadaljevanje na 2. strani)

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O OBLIKOVANJU TER DELITVI DOHODKA IN OSEBNIH DOHODKOV PRED JAVNO RAZPRAVO

Delovna skupina za pripravo osnovnega gradiva za samoupravni sporazum o oblikovanju ter delitvi dohodka in osebnih dohodkov je svoje zahtevo in zelo obsežno delo opravila.

Potem, ko je bilo gradivo še enkrat strokovno obdelano, ga bodo te dni obravnavali sveti za osebne dohodke temeljnih organizacij in Skupnih dejavnosti. Po skupnem sestanku teh komisij naj bi šlo gradivo v najširšo javno razpravo.

Posebej želimo opozoriti, naj bi v javni razpravi aktivno sodelovali sleherni delavec, saj je to eden izmed najpomembnejših splošnih aktov s področja neodtujljivih samoupravnih pravic delavcev. V javno razpravo se bodo organizirano vključile tudi družbeno-politične organizacije.

Na osnovi pripomb iz javne razprave bo izdelano besedilo, ki ga bo delavski svet kot predlog posredoval po veljavnem postopku v neposredni sprejem vsem delavcem v vsaki temeljni organizaciji. Po predvidevanjih naj bi bil celotni postopek v avgustu in septembru in bi torej pričel novi samoupravni sporazum veljati z oktobrom.

Montažni oddelek v Tovarni pohištva Cerknica

Temelji prihodnjega razvoja Bresta

(Nadaljevanje s 1. strani)
korišča v največji meri (za proizvodnjo plošč se uporabljajo tudi lesni odpadki in ostaja več prostorninskega lesa za predelavo v papirni in celulozni industriji).

Predlog take povezave z GG je nedvomno utemeljen, saj temelji na dejstvu, da je lesna industrija glavni poslovni partner gozdarstva, ki odjema kar okrog 85 odstotkov gozdnih sortimentov.

Nakazane rešitve za razmerja v okviru SOZD vključno s predlogi za združevanje (GG in Jelka) so že vsebovane v gradivu, ki pomeni temeljno podlago za pripravo novega samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Slovenijales.

3. DRUGE OBLIKE SAMOUPRAVNIH IN POSLOVNIH POVEZAV

Za celovito povezanost združenega dela zlasti pri pridobivanju in delitvi celotnega prihodka in dohodka so v srednjeročnem planu postavljena izhodišča prihodnje samoupravne in poslovne povezave Brestovih temeljnih organizacij.

Te povezave temeljijo na skupnih opredelitvah v samoupravnih planih in na urejanju odnosov s partnerji v trgovinski dejavnosti. Brest je že v sedanjih fazi organiziranosti urejal odnose v trajnem sodelovanju s posameznimi partnerji v trgovini (Lesnina Ljubljana, Robne kuče Beograd, Kokra Kranj, Nama Zagreb).

S srednjeročnim planom predvidevamo poslovne povezave s kompleksom kovinsko-predelovalne in kemijske industrije.

V vseh oblikah združevanja dela in sredstev ter poslovno planskih povezav si prizadevamo kar najbolj uveljaviti načelo, da delavci v celoti razpolagajo z dohodkom v vseh fazah in na vseh ravneh družbene reprodukcije, da ovržemo skupinsko-lastniške zamisli in obvladujemo tržno stihijo.

II. TEMELJNE ZAMISLI RAZVOJNIH USMERITEV

1. PROIZVODNA USMERITEV

Srednjeročni plan Bresta temelji na delitvi dela med temeljnimi organizacijami in na prihodnjem prestrukturiranju proizvodnje, ki omogoča lažje premagovanje tržnih gibanj in tržne stihije. Tako se delež pohištva v strukturi celotne proizvodnje v obdobju 1976—1980 zmanjšuje od dosedanjih 85 odstotkov na 64 odstotkov.

Delež primarne predelave lesa ter delež ostale dopolnilne proizvodnje pa se povečuje od dose-

danjih 15 odstotkov na 36 odstotkov. Za doseganje zastavljenih planskih ciljev so opredeljena investicijska vlaganja po posameznih temeljnih organizacijah in po prednostnem vrstnem redu.

TOZD TP CERKNICA

Osnovna proizvodna usmeritev v tej temeljni organizaciji je razvijanje velikoserijske proizvodnje ploskovnega pohištva, namenjenega za domače tržišče in za izvoz. Osvojena proizvodnja temelji na sestavljenem (komponibilnem) programu, ki se uporablja za opremo najrazličnejših stanovanjskih ambientov (dnevne sobe, spalnice, jedilnice, predsobe, samske sobe, hotelska oprema in podobno).

Za dopolnitev proizvodnega programa za prodajo neposrednim potrošnikom je proizvodnja v TOZD TP Cerknica navezana na proizvodnjo ostalih TOZD (TP Martinjak — stoli in fotelje, TLI Stari trg — deli pohištva).

Proizvodni program in rast obsega proizvodnje, ki sta opredeljena v planu, temeljita na modernizaciji proizvodnih kapacitet in na realnem povečevanju produktivnosti dela. To pomeni, da v omenjenem planskem obdobju ni predvidenih investicij v razširitev kapacitet.

Pojavilo pa se bo vprašanje sproščene viška delovne sile kot posledica modernizacije proizvodnje. Zato se bo treba reševanja tega vprašanja lotiti v okviru celotne naše delovne organizacije, v okviru občine in SOZD.

Predvideno povečanje fizičnega obsega proizvodnje temelji na strukturi plasmata v izvoz s 40 odstotki celotnega obsega proizvodnje in na domači trg s 60 odstotki.

TOZD TP MARTINJAK

Glede na zastavljene cilje v organizacijski usmerjenosti naj bi iz sedanje temeljne organizacije organizirali dve temeljni organizaciji, in sicer:

— TOZD TP Martinjak, v kateri sestavi še naprej ostane proizvodnja izdelkov iz masivnega lesa, namenjenega predvsem izvozu in delno kot dopolnilo ostalim pohištvenim programom Bresta (jedilnice, kuhinje, dnevne sobe). Predvidena investicijska vlaganja v modernizacijo kapacitet temeljijo na tako opredeljenih usmeritvah.

V tej temeljni organizaciji ostane del tapetniške dejavnosti kot dopolnilo k osnovni proizvodnji (tapetiranje stolov ter stilnih sedežnih garnitur, ki temeljijo na visokokvalitetni obdelavi lesa).

— Ostala tapetniška dejavnost (serijska proizvodnja oblazinje-

nega pohištva) pa se organizira v novo TOZD OBLAZINJENO POHIŠTVO, skupaj z dosedanjimi organizacijskimi oddelki »razrez iprena« in »poliuretan«, ki predstavljata prvo fazo pri proizvodnji oblazinjenega pohištva. Takšna rešitev bo zahtevala investicijsko naložbo v izgradnjo ustreznih prostorov.

TOZD TLI STARI TRG

Razvojna usmeritev te temeljne organizacije temelji na specializaciji proizvodnje žaganega lesa, njegovo sušenje ter decimiranje za potrebe vseh Brestovih temeljnih organizacij in za zunanje poslovne partnerje. Za izvedbo postavljenega programa predvidevamo naslednja investicijska vlaganja:

1. mehaniziranje skladišča žaganega lesa,
2. izgradnjo centralnih sušilnic lesa,
3. izgradnjo kotlovnice (skupno z GG Postojno in TP Stari trg),
4. postopno preusmeritev stolarn v decimirnico.

Morebitne težave z zaposlovanjem, ki bodo nastale v zvezi z gornjimi vlaganji, bosta reševali skupno obe temeljni organizaciji iz Starega trga.

Surovinska osnova za izpolnitev postavljenih ciljev temelji na dogovoru o usmerjeni predelavi lesne mase v okviru regije.

TOZD TP STARI TRG

V tej temeljni organizaciji ostaja še naprej osnovni program proizvodnje vseh vrst kuhinjskega pohištva, predvsem na osnovi oplemenitenih plošč.

Vse potrebe po elementih iz masivnega lesa ter po stoli in mizah se bo dopolnjevalo iz ostalih Brestovih temeljnih organizacij.

Investicijska vlaganja bodo sledila tej programski usmeritvi, in sicer: modernizacija tehnološke opreme ter prilagoditev tehnologije sistemu proizvodnje polizdelkov in sestave po naročilu. Predvidene investicijske naložbe bodo omogočile povečanje fizičnega obsega proizvodnje.

TOZD TIP CERKNICA

Njen proizvodni program obsega proizvodnjo navadnih in oplemenitenih ivernih plošč letne zmogljivosti okrog 60.000 kubičnih metrov v treh izmenah; v štirih izmenah pa okrog 90.000 kubičnih metrov. Asortiman zajema proizvodnjo plošč od 10 do 28 milimetrov debeline.

Ce se bo pojavila zahteva po ploščah izpod 10 milimetrov, bi bilo umestno preučiti možnosti za ugraditev dodatne stiskalnice za proizvodnjo tankih plošč v zmogljivosti okrog 25.000 kubičnih metrov.

Iz Tovarne pohištva Stari trg — krojilnica

mih metrov letno in opustitev dela v štirih izmenah.

TOZD NEGORLJIVIH PLOŠČ

pomeni vključevanje delovne organizacije v prestrukturiranje obsega proizvodnje. Ta proizvodnja je sedaj v fazi aktivnih raziskav z domačimi partnerji.

TOZD DISTRIBUCIJA

Glavna naloga te temeljne organizacije bodo odprema, prevoz izdelkov ter prevzem polizdelkov; poleg tega pa bo delno opravljala tudi maloprodajo izdelkov lastne proizvodnje in ostalih dopolnilnih izdelkov oziroma opreme v skladu z registracijo.

To dejavnost bo temeljna organizacija opravljala prek mreže industrijskih prodajaln.

DELOVNA SKUPNOST STROKOVNIH SLUŽB

Opravlja zadeve s področja kadrovske, finančne, računske, planske, nabavno prodajne dejavnosti ter priprav podatkov za AOP.

Financiranje strokovnih služb se zagotavlja v skladu z ustreznimi samoupravnimi sporazumi in s konkretnimi programi dela v vsakotnih planih temeljnih organizacij in delovne organizacije kot celote.

2. OSNOVE TRŽNE USMERITVE

Proizvodna usmerjenost temelji na dosedanjih tržni usmerjenosti ter na izkustvenem poznavanju in stopnji obvladovanja tržišča.

Povečana prodaja pohištva temelji:

- na dosedanjem obvladovanju trga,
- na rasti standarda in kupne moči zaposlenih,
- na večji dejavnosti na zunanem trgu,
- na dolgoročni samoupravni povezanosti s trgovino v okviru SOZD Slovenijales in z drugimi trgovinskimi organizacijami,
- na razširitvi prodajne mreže v okviru SOZD in na povečanju števila lastnih industrijskih prodajaln,
- na razširitvi prodajnih mest v tujini,
- na povečani aktivnosti na področju stanovanjske izgradnje v SFRJ,
- na opredeljenem prestrukturiranju proizvodnje,
- na organizirani delitvi dela v okviru SOZD.

Regionalno je izvoz usmerjen na naslednja tržišča:

- Severne Amerike,
- Zahodne Evrope,
- držav SEV,
- dežel v razvoju.

Dosedanje izkušnje kažejo, da bo mogoče obseg izvoza še povečati zlasti v dežele v razvoju in SEV. Zato bomo aktivno sodelovali v okviru enotne izvozne politike.

3. INVESTICIJSKA VLAGANJA

Opredeljena investicijska vlaganja temeljijo na predvidenih možnostih za zagotovitev sred-

stev, na nujnih potrebah modernizacije proizvodnih kapacitet, v prestrukturiranju proizvodnje in razširitvi prodajnih zmogljivosti. Poleg tega opredeljujejo investicijska vlaganja tudi naložbe v družbeni standard in naložbe v trajna obratna sredstva.

Združevanje investicijskih sredstev med temeljnimi organizacijami je po sporazumu o temeljnih srednjeročnega plana obvezno in se za vsak primer posebej določajo odnosi med temeljnimi organizacijami.

Potrebno je poudariti, da sklop investicijskih naložb ne zajema vlaganj v razširitev pohištvenih kapacitet.

Sredstva za investicijska vlaganja po temeljnih organizacijah so rezultat opredelitve celotnega prihodka in celotnega dohodka na predvidenih rezultatih proizvodnje in prodaje. Iz doseženega dohodka temeljnih organizacij je v planu 1976—1980 opredeljena celovitost materialne sfere in obveznosti za združevanje sredstev za skupne prednostne naložbe (energetika, ceste, luški promet, železnice, krajevne skupnosti itd.). S tako opredelitvijo se uresničujejo v konkretni praksi Bresta ustavna določila, rešitve osnutka zakona o združenem delu in samoupravne organiziranosti delavcev TOZD v celotni družbeni reprodukciji.

Predvideni celotni prihodek, delitev dohodka in investicijska vlaganja so maksimum, ki ga lahko uresničimo, če se pogoji gospodarjenja bistveno ne spremenijo. Zato bomo morali cilje, postavljene v temeljih plana, ponovno preučiti in postaviti realno ovrednotenje možnosti investicijskih naložb z ustrezno dinamiko glede na razpoložljiva sredstva.

4. DOHODKOVNA SOODVISNOST

Samoupravni plan do leta 1980 in sporazum o temeljih plana postavljata dohodkovno soodvisnost kot temeljno nalogo prihodnje samoupravne in poslovne organiziranosti delavcev v vseh fazah in oblikah združenega dela.

a) Dohodkovna soodvisnost v delovni organizaciji

Povezanost in dopolnjevanje proizvodnje, zagotavljanje surovin za nadaljnjo predelavo ter ustvarjanje in delitev dohodka temeljnih organizacij, združenih v Brest, pogojujejo trajna dohodkovna razmerja.

Da bi celovito realizirali dohodkovna razmerja, je potrebno, da temeljne organizacije sprejmejo in izvajajo:

— usklajena izhodišča in srednjeročni plan razvoja za oblikovanje skupnih interesov,

— načelo, da temeljne organizacije poslujejo samostojno in prevzemajo vso odgovornost za ekonomičnost poslovanja ter za izpolnjevanje planiranih nalog in poslovnih ciljev,

(Konec na 3. strani)

Nova tovarna ivernih plošč že kaže prve rezultate gospodarjenja

Temelji prihodnjega razvoja Bresta

(Nadaljevanje z 2. strani)

— enotno metodologijo planiranja, enotne amortizacijske stopnje in enotno metodologijo kalkulacij,

— enotna merila in pogoje za nastope na prodajnem in nabavnem trgu,

— enotna merila za oblikovanje osebnih dohodkov in izplačevanje nadomestil,

— oblike in merila medsebojne vzajemnosti in solidarnosti (kritje dogovorjenih zamčenih osebnih dohodkov, kritje morebitnih izgub, skupna vlaganja za prestrukturiranje in zaposlovanje delavcev),

— normative porabe posameznih stroškovnih kategorij.

S tako opredeljenimi in sprejetimi načeli v vsakoletnih planih temeljnih organizacij sprejemajo tudi interne dogovorjene cene za obračunavanje izdelkov in storitev.

Delež temeljne organizacije pri skupno doseženem prihodku v delovni organizaciji se ugotavlja in obračunava na podlagi dosežene prodajne cene izdelkov, tako da se pokrijejo materialni stroški vseh udeleženk v skupnem prihodku. Razlika med stroški in prodajno ceno se deli na posamezne temeljne organizacije za vsak izdelek ločeno po merilih, izoblikovanih v skladu z določili zakona o združenem delu.

Delež pri skupnem dohodku na osnovi skupnih vlaganj se ugotavlja in določa za vsak primer posebej.

Celotni obračun se opravi letno, med letom pa se obračunavajo akontacije.

b) Dohodkovno poslovna razmerja s soodvisnimi partnerji

V okviru SOZD Slovenijales se bomo zavzemali za podrobno opredelitev dohodkovnih razmerij (z dobavitelji surovin in re-promaterialov ter s trgovino), za združevanje dela in sredstev v okviru SOZD, pa tudi z drugimi poslovnimi partnerji. Na enak način si bomo prizadevali, da bodo tudi planska razmerja usklajena v okviru delovne organizacije, SOZD in z ostalimi soodvisnimi partnerji.

5. RAZVOJ SAMOUPRAVLJANJA

Da bi kar najbolj približali dejansko stanje v naših temeljnih organizacijah in v delovni organizaciji kot celoti poglobitvini zahtevam, ki izhajajo iz ustave in iz zakona o združenem delu in po katerih mora odločanje v imenu delavcev preiti v odločanje delavcev samih, tako da bodo

resnično postali nosilci razvoja in da bodo odločali o ustvarjanju in delitvi dohodka, se nam v prihodnjem obdobju nakazujejo na področju samoupravljanja zlasti naslednje naloge:

— Poleg organiziranja novih oblik združenega dela (TOZD, SOZD in druge) bomo preverjali učinkovitost dosedanjih organizacijskih oblik in postopkov za samoupravno odločanje ter jih prilagajali določilom predpisov in potrebam samoupravne prakse; prav tako bomo vsa družbeno-samoupravna dogajanja spremljali z ustreznimi sporazumi in dopolnitvami veljavnih samoupravnih splošnih aktov.

— Dosedanja praksa delegatskega sistema je pokazala vrsto slabosti predvsem v povezavah samoupravne baze z družbenopolitičnimi, interesnimi in krajevnimi skupnostmi. Zato bomo morali preučiti, s katerimi ukrepi lahko te napake oziroma pomanjkljivosti odpravimo. Glavni ukrepi za odpravo omejenih pomanjkljivosti bodo nedvomno predvsem:

— izoblikovanje celovitega sistema neposrednih in posrednih oblik informiranja in zagotovitve učinkovitega pretoka informacij,

— nenehno družbeno-ekonomsko usposabljanje in izobraževanje članov vseh organov za opravljanje najrazličnejših samoupravnih funkcij,

— oblikovanje načina za čim bolj dosledno uveljavljanje odgovornosti za neizpolnjevanje samoupravljaljskih dolžnosti in za kršitev samoupravno sprejetih dogovorov.

— V skladu z določili predpisov o združenem delu, ki krepijo vlogo družbenopolitičnih organizacij na tem področju, bomo nadaljevali in poglobljali sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami.

— Na dosedanjih izkušnjah bomo vsebinsko poglobljali delovanje družbene samozagrade ter samoupravne delavske kontrole in se vključevali v celovit sistem splošnega ljudskega odpora.

S trajnim delom na omenjenih področjih bomo težili, da se bo ta družbena odgovornost vrasla v zavest slehernika.

— V okviru temeljnih organizacij in delovne organizacije, predvsem pa tudi z združevanjem dela in sredstev v širših oblikah, bomo zagotavljali trajno socialno varnost delavcev (na področju stanovanjske izgradnje, zagotavljanja regresov za prehrano, prevoze na delo in z dela ter letovanja, na področju zdravstvene preventive ter rekreacij-

ske dejavnosti, z opredelitvijo zamčenih osebnih dohodkov itd.).

6. KADROVSKA POLITIKA

Za izvedbo srednjeročnega programa bo predvideno število zaposlenih v obdobju 1976—1980 po temeljnih organizacijah naslednje:

TOZD	1975	1980	Indeks
TP Cerknica	696	630	91
TIP Cerknica	94	117	124
TP Martinjak	380	300	79
TLI Stari trg	209	180	86
TP Stari trg	151	180	119
Nove TOZD	—	408	—
Skupne službe	333	190	57
SKUPAJ	1863	2005	108

Bistveno se število zaposlenih povečuje v TIP Cerknica zaradi pričetka obratovanja novih proizvodnih zmogljivosti. V ostalem se število zaposlenih v delovni organizaciji povečuje zaradi organiziranja novih TOZD, zmanjšuje pa se v Skupnih dejavnostih, ker se proizvodni oziroma storitveni del le-teh preoblikuje v že omenjene nove temeljne organizacije, v TP Cerknica in v TLI Stari trg zaradi modernizacije proizvodnje ter v TP Martinjak zaradi izločitve oddelka za tapetništvo.

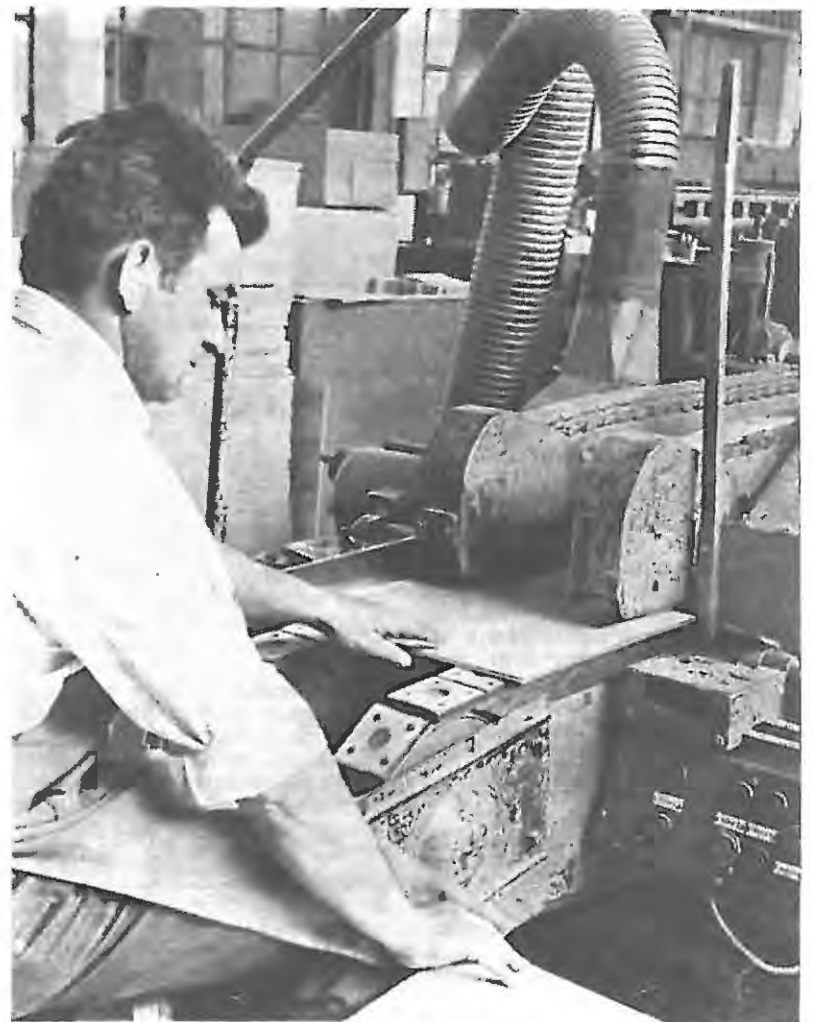
Povečana stopnja rasti števila zaposlenih na Brestu bo predvidoma 1,6 % letno, kar se približuje rasti števila zaposlenih v lesni industriji Slovenije (1,8 %).

Na podlagi veljavne sistemizacije delovnih mest po posameznih temeljnih organizacijah in s tem v delovni organizaciji kot celoti se predvideva za izvedbo srednjeročnega programa naslednja kvalifikacijska struktura zaposlenih:

Kvalifikacija	1975	1980	Indeks
visoka izobrazba	15	30	200
višja izobrazba	29	50	178
srednja	—	—	—
izobrazba	151	200	132
visoka KV	47	60	128
KV delavci	326	560	172
pol KV delavci	247	705	285
ne KV delavci	1048	400	39
SKUPAJ	1863	2005	108

V podatke niso zajete sprejembe, ki bi nastale s predlagano pripojitvijo Jelke Begunje.

Da bi dosegli izboljšano kvalifikacijsko strukturo kot je razvidna iz prejšnjih tabel, bomo nadaljevali izobraževalno politiko (stipendiranje rednega izobraževanja in izobraževanja ob delu, sodelovanje pri oblikovanju politike in pri organiziranju usmerjenega izobraževanja za pri-

Delo pri formatki v Tovarni pohištva Cerknica

dobivanje delavcev s potrebnimi kvalifikacijami oziroma profili). Ugotoviti pa moramo, da so tudi veljavne Brestove sistemizacije delovnih mest, na podlagi katerih so doslej izdelani programi potrebnih kvalifikacijskih struktur do leta 1980, pod vplivom splošne težnje po povečanju zahtev na posameznih delovnih mestih in so torej v tem smislu delno nerealne. Temu splošnemu pojavu, ki ga opažamo v celotni lesni industriji (pa tudi v drugih panogah), botrujejo dosedanje sistemi oblikovanja osebnih dohodkov, ki temeljijo tudi na fiktivnih kvalifikacijskih strukturah.

Zato bo ena izmed temeljnih nalog v tem obdobju tudi preveriti ustreznost oziroma realnost samoupravnih sporazumov o sistemizaciji delovnih mest v vseh TOZD in Skupnih dejavnostih in jih med seboj uskladiti.

Kot del kadrovske politike bomo morali vzporedno voditi tudi ustrezno stanovanjsko politiko.

Glavna naloga pri tem bo, da bomo zasledovali družbene smerice za delovanje na tem področju ter da bomo usklajevali politiko razdeljevanja glede na kadrovske in glede na socialne razloge.

Svojo kadrovske politiko bomo usklajevali z osnovami kadrovske politike v občini in v republiki.

III. GOSPODARSKI POLOŽAJ IN UKREPI

Zaradi upadanja splošne gospodarske aktivnosti v letih 1975 in 1976 se je znašla v neugodnem gospodarskem stanju celotna lesna in z njo predvsem pohištvena industrija.

Posledice se kažejo zlasti v zniževanju obsega proizvodnje in s tem v slabših ekonomskih rezultatih, zaradi česar so naša glavna poslovna prizadevanja v naslednjem:

— povečanje izvoza (v prvih petih letošnjih mesecih za 67 % več kot v enakem obdobju lani),

— sprejeli smo stabilizacijski program za leto 1976,

— srednjeročni plan vsebuje določeno prestrukturiranje proizvodnih kapacitet čemur morajo biti podrejena tudi investicijska vlaganja,

— srednjeročni plan je nasploh grajen tako, da do najvišje možne mere mobilizira delo in sredstva,

— posebno mesto smo namenili vlogi inovacij znotraj delovne organizacije, in sicer v neposredni proizvodnji in v razvojnem ter programskem delu; zagotoviti pa bomo morali bolj organizirano spremljanje in ovrednotenje tega področja,

— aktivno se vključujemo v razreševanje nekaterih sistemskih nkepev, ki zadevajo lesno industrijo.

Festival propagandnega filma

Letos je ogled mednarodnega festivala propagandnega filma organiziralo Slovensko društvo ekonomskih propagandistov. Zaradi odlične organizacije so udeleženci lahko v kar največji meri spremljali festival. To pa bi bili v kratkem glavni zaključki o sedemdnevem festivalu:

— Število filmov, pa tudi število sodelujočih držav je bilo najskromnejše v zadnjih letih. Stara ugotovitev, da se kriza v gospodarstvu pokaže tudi v propagandi, torej drži. Recesija v proizvodnji zmanjšuje proizvodnjo propagandnih filmov. Število filmov je padlo na 1200.

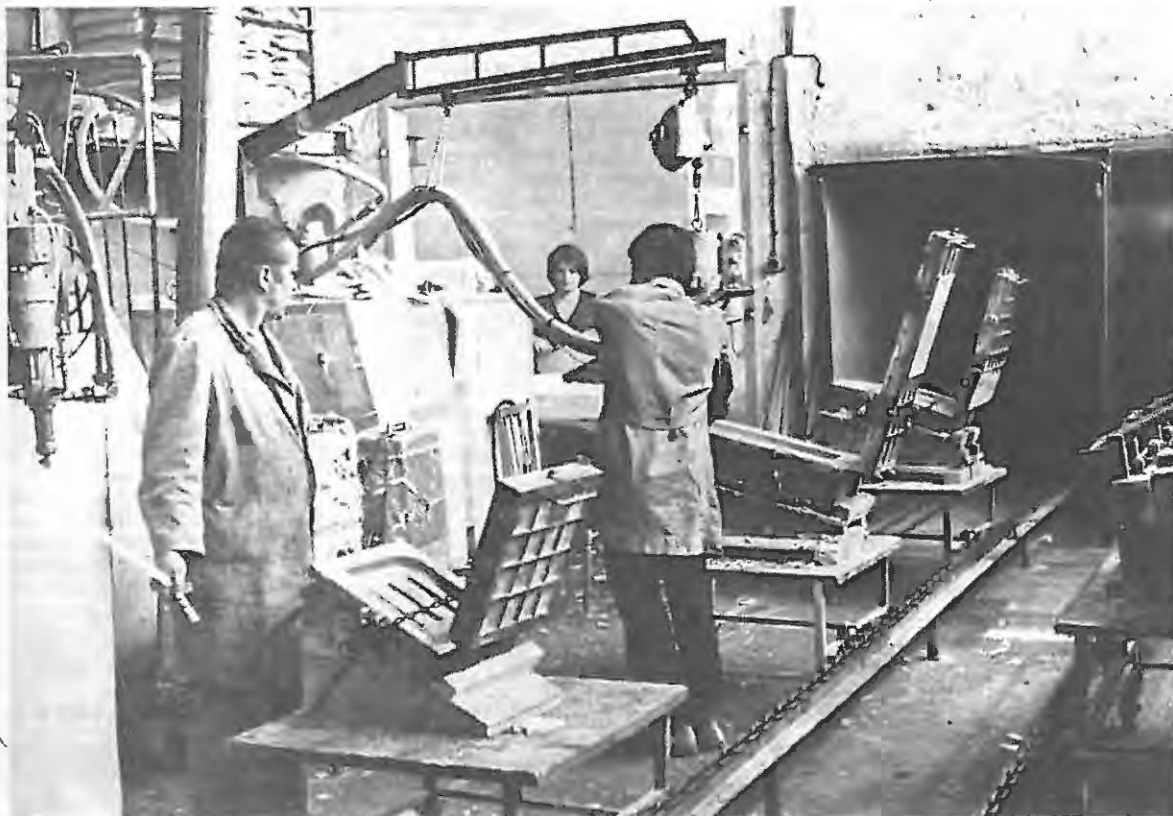
— Televizija je še naprej v zmagovitem pohodu. Delež kinematografskih propagandnih filmov je padel na približno 20 odstotkov. Morda je vzrok temu

tudi bistveno dražja proizvodnja kino filmov. (Za ilustracijo: na tiskovni konferenci smo slišali, da stane ena minuta kino propagandnega filma v Franciji okoli 400.000 dinarjev!).

— Delež risanih propagandnih filmov v primerjavi s igranimi in lutkovnimi neprerastano raste. Zanimivo je, da uporabljajo risanke ne le za standardne proizvode (pijača, hrana), ampak že za izdelke, za katere sicer velja, da so edino primerni igrani filmi (na primer tekstil, obutev, kozmetika).

— Propagandni filmi za pohištvo so čedalje boljše. Pohištvena industrija zahoda vlaga ogromna sredstva za izdelavo teh filmov. Pozitivne izkušnje bomo prav gotovo uporabili tudi doma.

B. Lavrič

Polimetanski oddelek — čedalje večji obseg proizvodnje

Gospodarjenje v prvem polletju

Obseg proizvodnje na lanskim ravni ● Prodaja večja kot v lanskem prvem polletju, vendar pod planirano ● Izvoz za 100 odstotkov višji kot lani ● Ugoden ostanek dohodka le v dveh temeljnih organizacijah ● Osebnih dohodki na planski ravni ● Potrebni ukrepi za boljše gospodarjenje.

PROIZVODNJA

Obseg proizvodnje znaša v I. polletju 1976 240.930.000 dinarjev in je za 1 odstotek manjši od obsega proizvodnje v enakem obdobju lani. Primerjalno na letni plan pa zaostaja za 10 odstotkov.

To je predvsem posledica možnosti za prodajo, kar je zlasti značilno za proizvodnjo kuhinjskega pohištva. Poleg tega je pomembno ugotoviti, da se je tudi program proizvodnje nekoliko spremenil glede na povečanje izvoza. Sedanji proizvodni program zahteva več vloženega dela.

V Tovarni pohištva Martinjak je obseg proizvodnje v skladu s planom.

Slabe vremenske razmere v I. tromesečju letos so vplivale na dobavo hlodovine, tako da žagalnica v TLI Stari trg ni obratovala 15 delovnih dni, kar je bistveno vplivalo na nižjo proizvodnjo v tej temeljni organizaciji.

Proizvodnja v Tovarni ivernih plošč je glede na preizkušanje in uvajanje proizvodnje dosegla zadovoljiv rezultat, vendar so nje naloge v II. polletju zahtevnejše. Zato je potrebno storiti vse ukrepe za pospešitev prodaje ivernih plošč in zmanjševanje zastojev v proizvodnji.

V Tovarni pohištva Stari trg je obseg proizvodnje posledica plasmata in lanskim zaloz. Zavednost smo se morali odločiti za začasno preusmeritev proizvodnje v izdelke, namenjene izvozu, kar pa ni primerljivo z obsegom proizvodnje kuhinjskih elementov.

V II. polletju ocenjujemo hitrejšo rast proizvodnje, kar je tudi pogoj za doseganje ugodnejših rezultatov gospodarjenja.

PRODAJA

Prodaja znaša v času januar-junij 201.373.000 dinarjev in je primerjalno z enakim obdobjem lani večja za 21 odstotkov. Glede na letni plan pa je realizirane le 30 odstotkov predvidene prodaje.

Za prvo polletje je značilno naraščanje izvoza, ki je bil zelo ugoden.

Prodaja izdelkov na domačem trgu je v I. polletju znašala 140.045.000 dinarjev, kar je 4 odstotke več kot v enakem obdobju lani.

Značilno za prodajo v letošnjem I. polletju je zelo slaba

konjunktura na domačem trgu, ki kljub sistemskim rešitvam (zmanjšanje pologa za kredite) ni bila ugodna. Tudi prodaja v lastnih salonih je zaostajala za prodajo v enakem obdobju lani. Prodaja zaostaja predvsem v kuhinjskem in furniranem pohištvi. Za pospešitev prodaje je bilo storjenih več ukrepov, ki pa niso dali večjih rezultatov.

Realno je pričakovati, da bo prodaja v II. polletju višja, saj nam to potrjujejo tudi izkušnje iz preteklih let. Zanimivo je ugotoviti, da so v Brestu cene gotovih izdelkov ostale popolnoma nespremenjene, kar pomeni, da je padec prodaje pohištva posledica manjšega povpraševanja.

Kako se je gibal prodaja pohištva po posameznih republikah, pa pove naslednja razpredelnica:

	I. poll. 1975	I. poll. 1976
SR Slovenija	60,7	56,0
SR Srbija	11,1	16,9
SR Hrvatska	20,2	18,4
SR BiH	4,4	4,8
SR Makedonija	3,3	2,8
SR Črna gora	0,3	1,1

Pomembno je ugotoviti, da se v prodaji večja delež primarnih izdelkov (iverk) in da je občuten padec prodaje pohištvenih izdelkov.

IZVOZ

V I. polletju je v izvozu izpolnjenih 40 odstotkov letnega plana, kar je v skladu s plansko dinamiko, saj smo tudi v letnem planu zastavili večji izvoz v II. polletju, predvsem na področje vzhodnih držav. Indeks izvoza v I. polletju pa znaša primerjalno z enakim obdobjem lani kar 200. Delni padec izvoza je le v Tovarni pohištva Stari trg. Stalni stiki in vzročne pošiljke kuhinjskega pohištva grede letos na nova področja (Avstrija, Italija), ni pa še prišlo do realizacije izvoza na lanska področja (dežele SEV).

Izvoz po temeljnih organizacijah in po posameznih izdelkih gre po planskih predvidevanjih. Ugotoviti tudi moramo, da je izvoz v letošnjem I. polletju razširjen tudi na dežele v razvoju (afriške dežele, Bližnji Vzhod) in da iščemo poti za nenehno prisotnost in povečanje izvoza na teh področjih.

Izvoz v dinarski vrednosti znaša za obdobje I.—VI. 53.717.000 dinarjev, kar predstavlja 24 odstotkov celotne prodaje in je ta-

ko razmerje nad planskimi pričakovanji.

Ugotoviti je treba, da izvoz na konvertibilna področja ne pri naša akumulativnosti, vendar je takšna politika zastavljena tudi v letnih planih in izvoz tako vpliva na nižjo akumulativnost v delovni organizaciji.

Tudi izvoz primarnih izdelkov je v skladu s plani, vendar so zastavljeni ukrepi za razširitev in povečanje izvoza tudi primarnih izdelkov (iverne plošče, deli pohištva itd.).

FINANČNI KAZALCI

Celotni dohodek v letošnjem I. polletju znaša 276.845.000 dinarjev in je primerjalno z enakim obdobjem lani večji za 18 odstotkov. Ugotoviti moramo, da se je s spremembo sistemskih rešitev obračun celotnega dohodka in ostalih kategorij v celotnem dohodku v primeri z lanskim letom spremenil, kar pomeni, da primerjave niso povsem realne.

S prehodom na neplačano realizacijo in načinom zagotavljanja in pokrivanja stroškov so se razmerja spremenila.

Celotni dohodek temeljne organizacije tvorijo plačani zneski, doseženi s prodajo izdelkov in storitev na trgu, zneski od proizvodov in storitev, porabljenih za lastne investicije, dohodki iz združenega dela in sredstev ter izredni dohodki. Pod plačanimi zneski so mišljene tudi terjatve, vsebovane v instrumentih zavarovanja plačil, s pogojem, da rok njihove dospelosti ni pretekel.

Materialni stroški predstavljajo izdelke, ki jih temeljna organizacija porabi za proizvodnjo izdelkov (surovine, material, režijski material, stroški storitev, stroški amortizacije po obračunanih stopnjah, stroški investicijskega in rednega vzdrževanja ter stroški porabljene v poslovnem procesu.) Po novih določilih se med stroške ne štejejo regresi na prehrano delavcev, ker se ta regres poravnava iz doseženega dohodka.

Po periodičnih obračunih temeljna organizacija pokriva vse materialne stroške iz celotnega dohodka (vseh stroškov, vsebovanih v zalogah). To pomeni, da mora pokriti celotne materialne stroške za opravljeno prodajo ne glede na to, da je del proizvodov prodan in fakturiran, zanje pa ni ustreznih zapadlih instrumentov za zavarovanje plačil v smislu zakona o ugotavljanju celotnega dohodka. Praktično se način pokrivanja materialnih stroškov primerjalno z lanskim ne spreminja, čeprav se je spremenil način ugotavljanja celotnega dohodka.

Strojni oddelek stolarnice v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg

Opozoriti moramo, da se zmanjševanje celotnega dohodka pojavlja kot začetno enkratno prehodno obdobje in da do tega v naslednjih letih ne bo prihajalo. Tako ugotovljeni rezultat nima izhodišča v slabem gospodarjenju v preteklih obdobjih in je resnično posledica prehoda na nov sistem obračunavanja celotnega dohodka.

Po takem načinu ugotavljanja celotnega dohodka so vse temeljne organizacije in delovna organizacija kot celota v izgubi. Če pa izločimo vpliv nedospele neplačane realizacije, pa sta TP Cerknica in TP Martinjak poslovno pozitivno, ostale temeljne organizacije pa negativno.

Največjo izgubo je dosegla Tovarna ivernih plošč Cerknica, kar je posledica uvalnega obdobja v proizvodnji in pa visokega naraščanja cen surovin (poprečno 23 odstotkov) in lepil, cene iver-

nih plošč pa so ostale nespremenjene kljub zahtevam proizvajalcev za njihovo usklajitev.

Poprečni osebni dohodki znašajo 3.146 dinarjev in so skladni s planom. Primerjalno z lanskim celotnim obdobjem pa kažejo rast le za 8 odstotkov. S spoznanjem o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, ki je že v javni razpravi, bo rast osebnih dohodkov usklajena z rezultati poslovanja s kar največjim upoštevanjem stimulativnih načel nagrajevanja po rezultatih dela.

Prav gotovo moramo iz doseženih rezultatov in zastavljenih planskih ciljev zastaviti vrsto ukrepov za doseg pozitivnih rezultatov v letu 1976. Pri tem je osnovno izhodišče dvig produktivnosti dela in zagotovitev prodaje, kar bo omogočilo ugodnejše rezultate gospodarjenja.

B. Mišič

Proizvodnja in produktivnost

Iz podatkov o gibanju proizvodnje v Tovarni pohištva Cerknica je videti, da le-ta ne dosega predvidevanj, ki smo si jih zastavili z letošnjim planom.

Res je bil letošnji plan sprejet z določeno rezervo, vendar se zastavlja resno vprašanje, zakaj je tako in kaj pomeni, če se spreminjajo planirana predvidevanja, ker se s tem rušijo planska razmerja, vključno poslovni uspeh (dobiček), pa tudi planirani osebni dohodki.

Ko delamo primerjave, pridemo do dokaj zanimivih rezultatov. Tako smo imeli v letu 1975 na zaposlenega poprečno na mesec 26.940 din vrednosti proizvodnje, v prvem letošnjem polletju pa 24.084, kar je kar za 11 odstotkov manj kot v letu 1975.

Seveda proizvodnja na zaposlenega še ne more biti merilo za večjo ali manjšo produktivnost dela. Taka primerjava bi prišla v poštev samo, če bi v dveh primerjalnih obdobjih delali enak izdelek in po enaki ceni. Potem bi lahko primerjali količino ali vrednost.

V našem letošnjem proizvodnem programu pa imamo izdelke, ki so popolnoma novi in jih nismo proizvajali lani. To sta Lucija in Jelka, pa tudi kredence za ZDA lahko štejemo za nov izdelek, saj smo jih lani šele pričeli proizvajati, tako da smo jih v prvem polletju letošnjega leta proizvedli kar za 120 odstotkov več kot v vsem letu 1975.

Kako vpliva asortiman na večjo ali manjšo vrednost proizvodnje na zaposlenega, pa nam prikažejo naslednji podatki:

Če primerjamo vrednost proizvodnje na eno izdelavno uro, potem doseženo pri kredencah 148,00 din, pri Dragici pa kar 341,10 din, kar je za 130 odstotkov več. Ker se je letos proizvodni program bistveno spremenil, je logično, da je tudi obseg proizvodnje na zaposlenega drugačen.

Ko pa primerjamo izplačane osebne dohodke na zaposlenega ali celotno maso izplačanih osebnih dohodkov z vkalkuliranimi pri izdelavnih izdelkih, potem le pridemo do zaključka, da je produktivnost v letošnjem prvem polletju nekoliko slabša v primerjavi z lanskim letom.

Vzroki za nizko produktivnost so dokaj očitni. Naj omenim samo nekatere.

V izdelavi smo letos imeli nove izdelke — Lucija, Jelka. Ta dva izdelka sta za izdelavo nekoliko zahtevnejša. Delali smo jih za naše razmere tudi v majhnih količinah (300 kosov serija). Poleg tega je bil zlasti regal Lucija tehnološko zelo slabo pripravljen za proizvodnjo, čemur je bil delno vzrok zelo kratek čas od naročila do lansiranja v proizvodnjo, delno pa je bila temu kriva tudi naša slaba pripravljenost za hitro in kvalitetno delo. To velja za posamezne službe, pa tudi za zaposlene v neposredni proizvodnji. Nikakor se ne moremo otresti brezskrbnosti, v kateri smo živeli v času velike konjunktore in preproste proizvodnega programa (Dragica), ki je bil prilagojen tudi našim tehnološkim zmogljivostim.

Letos smo imeli tudi zelo velike težave s pravočasno oskrbo proizvodnje z repromateriali. Zlasti velike težave smo imeli s pravočasno dobavo kvalitetnih materialov za površinsko obdelavo, tako da je bil proizvodni proces resno moten; v tolikšni meri, da je prišlo celo do zastojev.

To so le nekatere težave, ki pa so bistveno vplivale na večjo storilnost, čeprav se tudi z delovno disciplino ne moremo pohvaliti.

Toda vse to in še neomejeno vpliva na večji ali manjši rezultat dela in tudi na višino osebnih dohodkov.

T. Bavdek

Masivna proga v Tovarni pohištva Cerknica

Gradivo zrelo za razpravo

PRED NAMI JE TEMELJNO GRADIVO ZA NOVI SPORAZUM O ZDRUŽITVI V SOZD SLOVENIJALE

V začetku julija je delavski svet SOZD Slovenijales dal v javno razpravo »Temeljne predloge za oblikovanje novega samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev v SOZD Slovenijales«. Gradivo pomeni korenitejši pristop k oblikovanju sestavljene organizacije in načena tudi nekatera vprašanja, ki so na videz obrobna značaja, v resnici pa neposredno segajo v razmerja, ki se oblikujejo med članicami sestavljene organizacije.

Gradivo je razdeljeno na dva dela:

V prvem delu so opredeljeni cilji združevanja v SOZD, družbeno-ekonomski odnosi, planiranje, organizacija samoupravljanja in organi ter organizacijska zasnova strokovnega dela v SOZD.

V drugem delu so zajeta vprašanja, ki jih ob sestavljeni organizaciji rešujejo tudi druge temeljne oziroma delovne organizacije.

Cilji združevanja v SOZD so opredeljeni tako, da pomenijo izhodišče za združevanje in obenem načela za razlago morebitnih nejasno zapisanih rešitev oziroma za dograjevanje odnosov. Glavni cilj združevanja je seveda razširitev materialne podlage za delo in izboljšanje pogojev združenega dela, izboljšanje materialnega in družbenega položaja ter zadovoljevanje osebnih, skupnih in družbenih potreb in interesov. Za uresničitev tega cilja pa je treba v okviru združitve v SOZD zagotavljati zlasti:

— SOZD se mora oblikovati v smeri celovitosti reprodukcijskega procesa, torej v smeri vertikalne povezave, kar naj omogoči vzpostavitev dohodkovnih razmerij od surovin do vključno prodaje na tržišču.

— Delovne organizacije naj bi dopolnjevale in usklajevale svojo proizvodnjo, delovne procese in storitve ter opravljanje prometa in naj bi v skladu z ustavnimi določili oblikovale razmerja med organizacijami združene ga dela, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev ter med proizvodnimi in drugimi organizacijami, s katerimi poslujejo.

— Dopolnjevali naj bi se njihovi delovni pogoji, sredstva za proizvodnjo in tudi druga sredstva, ki predstavljajo materialno podlago dela.

— Skupno bodo odločale o združevanju sredstev in dela z namenom, da dosežejo večje gospodarske učinke, racionalnejše poslovanje in zagotovijo socialno varnost delavcev.

— Delovne organizacije bodo z organiziranjem skupnega znanstveno raziskovalnega dela uvedle razvitejšo tehnično-tehnološko podlago dela, ki bo omogočila njihovo večjo proizvodno speci-

alizacijo, s tem pa tudi večjo družbeno produktivnost dela.

— Z organiziranjem skupnega izobraževanja in s potrebno pre-kvalifikacijo delavcev bodo dosegle njihovo višjo strokovnost in povečevale njihovo družbeno-ekonomsko znanje.

Pri tako zastavljenih nalogah, pa je treba podrobneje urediti medsebojna razmerja.

Družbeno-ekonomski odnosi v SOZD se porajajo in se zato urejajo predvsem pri samem pridobivanju ter pri delitvi dohodka. Z ureditvijo, ki je nakazana v »Temeljnih podlagah za oblikovanje novega samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev v SOZD Slovenijales«, je zagotovljen odločilni vpliv temeljnih (delovnih) organizacij na tem področju, kar je, kot je znano, tudi glavna zahteva nove ustavno-pravne in s tem družbene ureditve. Prostor nam ne dopušča, da bi si podrobneje ogledali sistem ureditve odnosov v sestavljeni organizaciji. Poudariti pa velja, da gradivo posebej opredeljuje naslednje skupine družbeno-ekonomskih odnosov:

— odnosi pri pridobivanju dohodka v TOZD — proizvodnja, — odnosi pri pridobivanju dohodka v TOZD — trgovina, — odnosi pri pridobivanju dohodka v TOZD — družbene dejavnosti in

— odnosi pri pridobivanju dohodka v delovnih skupnostih — skupnih službah.

Temu ustrezno so oblikovana tudi okvirna določila o ugotavljanju in delitvi dohodka ter o razporejanju čistega dohodka. Naglašeno je, da se v smeri omenjenih okvirnih rešitev večina družbeno-ekonomskih razmerij ureja s posebnimi (namenskimi) samoupravnimi sporazumi. Cilj prihodnje rasti in urejanje v celotni reprodukcijski verigi terja krepkejšo povezavo lesno-predelovalne industrije z gozdarstvom, ki bi omogočala vzpostavitev dohodkovnih razmerij od surovin mimo predelave do prodaje proizvodov.

Planiranje v sestavljeni organizaciji naj bo usklajeno z ustreznimi določili predpisov in z devno družbeno prakso. Poudarjeni sta načeli sočasnega in kontinuiranega planiranja — pred-

vsem pa iz te tehnike izhajajoče usklajevanje planov v SOZD, ki naj nudi podlago za delitev dela med članicami. Zato bo potrebna predvsem tudi enotna metodologija planiranja vseh nosilcev planiranja v SOZD. Metodologija bo temeljila na skupno dogovorjenih elementih cen, kalkulativnih normativih, na načinu medsebojnega kreditiranja in na drugih pogojih, ki zadevajo pridobivanje celotnega prihodka in delež pri skupno ustvarjenem dohodku.

Organizacija samoupravljanja in organi v SOZD ter organizacijska zasnova strokovnega dela v SOZD sta približani ustreznim ustavnim izhodiščem.

Ne da bi se spuščal v podrobnosti, si oglejmo predvidene organe:

— delavski svet SOZD, — trije kolektivni izvršilni organi:

— odbor za plan in razvoj, — odbor za kadrovsko-socialna vprašanja in družbeni standard,

— odbor za organizacijo samoupravljanja in informiranja, — kolektivni poslovodni organ.

Kar zadeva organizacije strokovnega dela v SOZD, bo morala vsaka delovna organizacija (članica) proučiti primernost svoje sedanje organiziranosti strokovnih služb. Po predlogu »temeljnih nalog...« naj bi na ravni SOZD organizirali skupno opravljanje nalog na naslednjih področjih:

— marketing, — finance, — planiranje, — kadrovsko-socialno področje,

— razvoj organizacije in tehnologije, — avtomatska obdelava podatkov in informativni sistem.

Pravno-organizacijsko se bodo omenjene strokovne oziroma administrativne dejavnosti oblikovale kot delovne skupnosti, če bodo izpolnjevale pogoje pa tudi kot temeljne oziroma kot delovne organizacije. Potrebo po številu in obliki teh organizacij bo treba ugotoviti s posebno analizo.

V drugem delu gradivo ugotavlja, da je v organiziranosti podpisnic dosedanjega sporazuma precej takih rešitev, ki ne ustrezajo načelom racionalnosti oziroma poslovne primernosti ob novih pogojih. Zato je oblikovan predlog, po katerem je odločanje povsem v temeljnih (delovnih) organizacijah in priporočila le-tem nekaterim organizacijsko-statusne spremembe. Bistvo le-teh je v povečanju števila temeljnih organizacij (povsod tam, kjer so ustavni pogoji za to) in v integracijah med sedanji-mi delovnimi organizacijami.

Poseben poudarek je posvečen tudi vprašanju o povezovanju

Se en posnetek iz stolarnе TLI Stari trg

gozdarstva v SOZD, kjer je ugotovljeno, da moramo začeti zamenjavati in preseči stara kupoprodajna razmerja tudi v odnosih med temeljnimi organizacijami združenega dela gozdarstva, primarne predelave, proizvodnje stavbenega pohištva, proizvodnje plošč in furnirjev ter drugih izdelkov. To pomeni, da je treba doseči med temi dejavnostmi trdnjšo povezavo na podlagi dohodkovnih odnosov od suro-

vinske osnove do končnih izdelkov.

Omenjena in tudi druga povezovanja sestavljene organizacije zadevajo seveda ob celoten splet vzporednih družbeno-ekonomskih odnosov. Ne glede na to lahko ugotovimo, da ti odnosi terjajo vsestransko sodelovanje in povezovanje v različnih oblikah — v Sloveniji, pa tudi v celotnem jugoslovanskem gospodarskem prostoru. Z. Zabukovec

O prihodnjih nalogah

S SESTANKA DELAVSKEGA SVETA SOZD SLOVENIJALE

Pravzaprav zelo malo vemo o delu delavskega sveta SOZD Slovenijales. 9. julija je bila njegova peta seja.

Poskušal bom na kratko posredovati zaključke o posameznih pomembnejših vprašanjih.

Po že znanih zapletih ob dograjevanju samoupravnega sporazuma o združitvi je bila oblikovana posebna komisija, v kateri so med ostalimi sodelovali tudi predstavniki naše delovne organizacije, da bi pripravila izhodišča za novi samoupravni sporazum, ki bi bil sprejemljiv za vse zainteresirane. Komisija je pripravila »temelje« za oblikovanje novega samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev v SOZD Slovenijales. V tem gradivu so oblikovani predlogi za združevanje, ki naj bi bili osnova za prihodnje razprave in za iskanje takšne koncepcije SOZD, ki bi uspešno zaživela ter delovala v interesu vseh združenih članic. Delavski svet je gradivo ocenil pozitivno in sprejel naslednje sklepe:

1. Gradivo se posreduje v javno razpravo do 10. septembra letos.

2. Delavski sveti temeljnih organizacij naj obravnavajo predloge iz javne razprave do 15. septembra.

3. Komisija, ki je pripravila gradivo, naj na podlagi pripomb iz javne razprave pripravi osnutek samoupravnega sporazuma in ga predloži poslovnemu odboru do 15. oktobra.

4. Delavski svet naj do 30. oktobra obravnava osnutek ter ga kot dokončni predlog sporazuma predloži temeljnimi organizacijam v sprejemanje.

— 0 —

Glede na to, da je bilo pri usklajevanju plana posameznih proizvodnih temeljnih organizacij in trgovine precej težav, je delavski svet sprejel naslednje zaključke:

1. Delovna organizacija trgovina naj odda svoj plan do 22. julija.

2. Proizvodne organizacije naj dostavijo morebitne popravke svojih planov do 15. julija.

3. Do konca avgusta, naj komisija pripravi dokončni predlog osnutka plana, ki ga posreduje v javno razpravo v delovne organizacije. Le-te naj pošljejo pripombe na osnutek do 20. septembra.

4. Na podlagi pripomb se oblikuje dokončni predlog plana, ki ga bo dal delavski svet SOZD v podpis delovnim organizacijam.

O financiranju skupnih služb SOZD so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Letos se te službe financirajo na podlagi 33. člena sedanjega sporazuma o združitvi.

2. Skupne službe SOZD naj se samoupravno oblikujejo.

3. Ključ za financiranje teh služb za naslednja leta se posreduje v javno razpravo in v sprejemanje.

Ze na prejšnji seji, ko je delavski svet SOZD odobril sredstva za saniranje izgube nekaterim članicam, je bila na zahtevo delegatov ustanovljena komisija, ki naj bi spremljala sanacijo. Na podlagi poročila te komisije bi lahko delavski svet pravočasno z ukrepi usmerjal sanacijo.

Pomoč za saniranje izgube je bila odobrena naslednjim delovnim organizacijam:

DIP Klana, Klana, Lignošper, Bosanski Novi, TGL, Rimske Toplice.

Po prvem poročilu komisije je stanje takšno:

1. TGL Rimske Toplice je, kot je bilo določeno s sanacijskim programom, izstopil iz SOZD Slovenijales in se kot temeljna organizacija pridružil delovni organizaciji TIM Laško, ki je prevzel vse obveznosti do nje in do članic SOZD Slovenijales.

2. LIGNOSPER Bosanski Novi si je močno prizadeval, da bi saniral izgubo, ki jo je imel lani in se že kažejo pozitivni rezultati. Največ težav pa imajo s planiranjem novega programa pisarniškega pohištva, za proizvodnjo katerega so lani zgradili novo tovarno. Da bi prodajo tega pohištva pospešili, so oblikovali tudi lastno prodajno službo. Delavski svet SOZD pa sodi, da bi si tudi trgovina morala bolj prizadevati za prodajo njihovega blaga in tako pomagala tej delovni organizaciji, da se reši izgube.

3. DIP KLANA. V tej delovni organizaciji je stanje najtežje. Izgube v preteklem letu so sledile odpovedi skoraj vsega vodstva, vključno z direktorjem. Novo vodstvo si skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami občine Rijeka in Sežana prizadeva, da bi stanje izboljšali, predvsem na področju medsebojnih odnosov, ki so zelo slabi. Napori pa niso dali sadov. Videti je, da bodo tudi letos v izgubi. Delavski svet priporoča predvsem tej delovni skupnosti, da čimprej poskuša stanje rešiti in predlaga v primeru, če se po tretjem tromesečju ne bodo kazali znaki izboljšanja, likvidacijo delovne organizacije.

M. Jakovac

Z novo tovarno — večja modernizacija proizvodnje

Ocena – zadovoljivo

Občinski komite Zveze komunistov Slovenije in predsedstvo občinskega sindikalnega sveta sta na skupni seji 21. julija razpravljala o poteku in uresničevanju sedanjih aktualnih družbenopolitičnih akcij in nalog. Gre predvsem za družbenopolitično aktivnost v javni razpravi o osnutku zakona o združenem delu in pri sprejemanju srednjeročnih razvojnih načrtov, kar je vse skupaj povezano z reševanjem sedanje gospodarske problematike. V tem obdobju pa je pomemben del družbenopolitične aktivnosti tudi akcija vpisovanja ljudskega posojila za ceste.

RAZPRAVA ŠE NI KONČANA

Javna razprava o osnutku zakona o združenem delu gre h koncu. Ugotavljamo, da je bil zastavljeni program javne razprave v občini v dobri meri izpolnjen. Najbolj to velja za temeljne in delovne organizacije, slabša pa je bila razprava v družbenih dejavnostih, v krajevnih in v samoupravnih interesnih skupnostih. Zlasti v samoupravnih interesnih skupnostih bodo še morali opraviti zamujeno delo, saj je prav v njih nadvse pomembna aktivnost v združenem delu, namreč svobodna menjava dela med delavci gospodarskih in družbenih dejavnosti, ki še ne deluje dobro oziroma gre celo za napačno pojmovanje in zavest, da »proizvajalci dajejo sredstva družbenim potrošnikom«.

Ce ugotavljamo, da smo z razpravami v temeljnih organizacijah blizu konca, to ne pomeni, da je aktivnost končana. V prihodnje nas čaka še pomembnejše delo, saj bo potrebno določila novega zakona prenesti v življenje. V enem letu bo potrebno spremeniti ali dopolniti vrsto samoupravnih aktov. Tam, kjer so se na javno razpravo dobro pripravili in jo povezovali s konkretnim spreminjanjem in poglobljanjem samoupravnih odnosov, bo to prihodnje delo bistveno lažje kot tam, kjer je bila razprava zgolj formalnost, zgolj tolmačenje zakonskih določil. To je bilo tudi pri nas prisotno zlasti na začetku razprave.

Po akciji izvršnega komiteja CK ZKS in ostalih republiških organov pa se je to spremenilo. V akciji je bilo zastavljeno, da poslovodni organi v temeljnih in delovnih organizacijah izoblikujejo predloge za samoupravno preobrazbo v svojih organizacijah (še zlasti uveljavljanje dohodkovnih odnosov in samoupravno organiziranost delavcev), predložijo temeljne zamisli prihodnjega razvoja in poslovne usmeritve (zlasti glede na realne tržne možnosti, dohodek in investicije) in na osnovi sedanjih gospodarskih razmer pripravijo predloge za dopolnitev stabilizacijskih in sanacijskih programov, vključno s predlogi za integracijske povezave.

Tako izoblikovane predloge so morali poslovodni organi predložiti družbenopolitičnim organizacijam in organom upravljanja

v svojih temeljnih in delovnih organizacijah. Tudi ta del družbenopolitičnega nalog je bil v dobri meri opravljen, ugotavljamo pa, da so bile ponekod obravnavane v preozkem krogu (le ožja vodstva), ponekod le na ravni delovnih organizacij, ne pa še v temeljnih organizacijah. Te pomanjkljivosti bodo morale politične organizacije in organi upravljanja popraviti, predvidevamo pa so tudi vsebinske razprave o izoblikovanih predlogih na občinski ravni.

DRUŽBENOST PLANIRANJA

Pri sprejemanju srednjeročnih razvojnih planov je bilo v prvi polovici julija opravljeno pomembno družbenopolitično delo, ko se se morali delavci v temeljnih organizacijah z neposrednim odločanjem na svojih zborih izrehati o temeljnih planov srednjeročnega razvoja SR Slovenije, podoben postopek pa je bil tudi za občino. Občinska skupščina je tudi že sprejela dogovor o osnovah družbenega plana razvoja občine.

Akcija pomeni pomemben korak v prihodnjem uveljavljanju novega sistema samoupravnega družbenega planiranja. Ugotavljamo, da so bile priprave razmeroma dobre in so bili samoupravni sporazumi in družbeni dogovori o temeljnih srednjeročnih razvojnih planov v veliki večini sprejeti.

Pri tem se moramo zavedati dejstva, da neposredno izrekanje delavcev o temeljnih planov pomeni korak naprej v sistemu neposrednega delavskega odločanja in uveljavljanju ustavne vloge delavca, da pa takšna politična usmeritev in smer marsikomu še nista dovolj jasni in razumljivi, kar velja tudi za nekatere odgovorne in vodilne delavce. Zato je še vedno prisotno vprašanje, zakaj se je treba o

Sindikalne skupine — učinkovita oblika obveščanja

osnovah planov izrehati neposredno. V planske dokumente zapisujejo želje, ne pa tisto, za kar so se samoupravni nosilci dogovorili, da bo tudi mogoče uresničiti. V občini ugotavljamo tudi prisotnost lokalističnih gledanj. Glede na to, da je sedaj sprejet šele dogovor o osnovah občinskega srednjeročnega plana, bo treba pri pripravi samega plana odpraviti te pomanjkljivosti in si družbenopolitično močno prizadevati v bližnji javni razpravi o osnutku plana.

POSJOJILA ZA CESTE

Še nekaj besed o akciji za vpisovanje javnega posojila za ceste. Glede na to, da je načrtovana vsota posojila v občini že presežena, smo lahko v splošnem zadovoljni. Ugotovili pa smo precej pomanjkljivosti predvsem v začetku akcije.

Občinski komite Zveze komunistov in predsedstvo občinskega sindikalnega sveta sodita, da akcije še ne smemo končati, ampak nadaljevati toliko časa, da bo povsod dosežena in presežena načrtovana vsota posojila, kar poleg nekaterih temeljnih organizacij še posebej velja za krajevne skupnosti, v katerih je še veliko občanov, ki posojila niso vpisali.

J. Frank.

JOŽE HREN — NOVI PREDSEDNIK SKUPŠČINE OBČINE CERKNICA

Na nedavni seji skupščine občine Cerknica so bile ob bogatem dnevnem redu tudi volitve novega predsednika skupščine. Izvoljen je bil JOŽE HREN, direktor Skupnih dejavnosti Bresta. Tega dolgoletnega člana naše delovne skupnosti in dolgoletnega družbenopolitičnega delavca menda ni potrebno posebej predstavljati, na jesen pa nameravamo pripraviti z njim razgovor o najpomembnejših vprašanjih sedanjega in prihodnjega razvoja občine.

Zamujena priložnost

OB ROBU JAVNE RAZPRAVE O OSNUTKU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Nedvomno je javna razprava o osnutku zakona o združenem delu — naši »mali ustavi« — ena izmed najpomembnejših družbenopolitičnih akcij v zadnjem času, ki naj bi tudi neposredno poglobljala samoupravljalsko zavest slehernega delavca in občana. Zdaj je že čas, da lahko ocenjujemo, kako je akcija tekla tudi na Brestu in ali je v celoti dosegla svoj namen.

Najprej lahko ugotovimo, da je bila v javni razpravi večina delavcev seznanjena z duhom in namenom novega zakona ter z njegovimi bistvenimi določili in novostmi, zlasti še, ker so bile razprave zvečine po sindikalnih skupinah. V isti sapi pa velja tudi ugotoviti, da je bilo to seznanjanje preveč formalno oziroma ozko informativno in da je bilo ob njem premalo življenjskega soočanja z našimi izkušnjami in sedanjim stanjem samoupravnih odnosov na Brestu.

Pri organiziranju javne razprave je bilo čutiti predvsem dvoje slabosti:

1. Breme pri razlaganju osnutka zakona je obtičalo na rameh pešice delavcev, predvsem iz Skupnih dejavnosti, čeprav je bil splošno imenovan obsežen aktiv tistih, ki naj bi opravili to nalogo. Posledica tega je, da je bil nadrobnejše seznanjen s celovitejšim gradivom (ne le z osnutkom) in se aktivno vključil v razpravo sila ozek krog delavcev ter da so izvršni odbori sindikata kot nosilci razprave imeli vsebinsko premalo aktivno vlogo.

2. Javna razprava je bila idealna priložnost za globljo oceno razvoja samoupravnih odnosov neposredno v posameznih samoupravnih skupnostih in okoljih, pa tudi v razmerjih do širših samoupravnih skupnosti.

Že lani je bila podobna ocena v okviru sindikalne akcije sprejeta nekako mimogrede, ne da bi bili z njo seznanjeni člani delovne skupnosti, letos pa je bilo še slabše, čeprav se je ocena neposredno navezovala na javno razpravo o osnutku zakona, ki naj bi bila kar se da življenjska.

Ceprav smo v razvoju samoupravljanja na Brestu že marsikaj dosegli, je ostala še vrsta nerešenih vprašanj in slabosti, o katerih bi se morali v javni razpravi jasno izreči, saj predstavljajo sklop naših prihodnjih nalog:

— Ustreznost naše samoupravne organiziranosti in oblikovanja novih temeljnih organizacij. Čeprav so ta vprašanja v strokovni pripravi, bi morali že v tej fazi prisluhniti tudi mnenjem v javni razpravi.

— Delovanje delegatskega sistema. Prav na tem področju — podobno kot v drugih delovnih organizacijah — je čutiti še vrsto slabosti. Še vedno ni vzpo-

stavljen stik od delovnih skupin prek delegacij in delegatov do samoupravnih skupnosti na najrazličnejših ravneh. To onemogoča, da bi delavci neposredno odločali o znatnih sredstvih, ki jih prispevajo za skupno in splošno porabo oziroma o sredstvih, za katere so zavezani s sprejetimi samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori.

— S tem v tesni zvezi je sistem obveščanja, ki tudi še zdaleč ni dograjen, predvsem pa nudi premalo razumljivih in do delanih neposrednih informacij, ki naj bi bile osnova za opredelitve in določanje. Premalo kvalitetno je predvsem neposredno obveščanje na zborih delovnih skupin, povratnih informacij pa skoraj ni.

— Posebno pozornost bi morali ob oceni delegatskega sistema posvetiti tudi odnosom in soodločanju pri delovanju krajevnih, interesnih in družbenopolitičnih skupnosti, saj le-te predstavljajo dober del našega bivanja in življenjskega okolja, katerega del smo.

— Na področju dela samoupravne delavske kontrole in družbene samozaščite so sicer imenovani ustrezni organi, ki pa vsi po vrsti tavajo v iskanju vsebine svojega dela — brez prave strokovne usposobljenosti neposrednih usmeritev, ki jih pričakujejo, včasih morda neupravičeno, od drugod.

Nametanih je le nekaj vprašanj, ki bi jih med javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu prav gotovo morali zares temeljito pretehtati in poiskati neposredne rešitve. Žal temu ni bilo tako.

Več kot očitno kaže na precejšnje nezanimanje za vsa ta vprašanja tudi primer »problemske konference«. Le-ta naj bi poskušala temeljito obdelati samoupravno organiziranost na Brestu. Vsebinsko je bila dobro pripravljena. Ker pa je nanjo prišlo krepko manj kot polovica vabljenih, je žal ni bilo...

Ob vsem tem lahko le z vzdihom sklenemo: ZAMUJENA PRILUŽNOST... Težko je zdaj ugotavljati, kdo je temu kriv. Preveč površna bi bila ocena: sindikat! Premalo se zavedamo, da sindikat niso le izvršni odbor oziroma poverjeniki in posamezniki, pač pa mi vsi, vsi delavci.

(Konec na 7. strani)

Zbor delavcev v Tovarni pohištva Cerknica

»Čakalnica« naših kamionov pred centralnim skladiščem

Težavno, a razgibano

O DELU NAŠIH ŠOFERJEV

Odločili smo se, da namesto suhe, formalne čestitke ob DNEVU ŠOFERJEV — 13. juliju poskušamo na kratko prikazati delo Brestovih šoferjev oziroma našega transportnega oddelka. Seveda v nekaj besedah ni mogoče prikazati vsega organizacijskega dela v tem oddelku ter čisto s človeške strani pričarati dolgih ur, ki jih preživijo naši šoferji na cestah, pa celotne poti našega povišja do kupcev.

Vsekakor pa bo to najlažje storiti v razgovoru z vodjo transporta, dolgoletnim Brestovcem MARJANOM MEDENOM, ki ima vse te zadeve v malem prstu.

Najprej naj povemo, da imamo na Brestu enajst kamionov, od tega dva s prikolicco. Žal jih je večina že precej iztrošenih in utrujenih, vendar zaradi dobre nege še vedno trmasto vztrajajo pri svojih vsakdanjih opravilih. Za nas opravlja prevoze še 24 avtoprevoznikov, pa Transavto iz Postojne in po potrebi še druga transportna podjetja.

»Kje so danes naši šoferji?«
»Na kratko povedano: po vsej Jugoslaviji bi jih zdaj lahko našli. Pri razporejanju prevozov posebej pazimo, da zagotovimo tudi povratno vožnjo, se pravi, da so kamioni naloženi tudi ob vračanju, kar se seveda pozna pri realizaciji, pa tudi pri osebnem dohodku šoferjev. Redno dvakrat dnevno vozimo iverke v Alpele...«

Razgovor sta prekinila prav šoferja, ki sta se vrnila iz Alpele. Eden izmed njih je jezen pripovedoval, kako je ob treh zjutraj, ko naj bi odpeljal, opazil, da mu je nekdo prerezal priključek za luči na prikolicci. No, razgovor se je kmalu umiril, vodja jima je potem, ko je podpisal ustrezne formularje, še čestital ob prazniku šoferjev in odšla sta.

»Kakšen je delovni dan našega šoferja?«

»O dnevu bi težko govoril... Šoferji so bolj nočne ptice — na pot gredo pozno zvečer ali zgodaj zjutraj, tako da so okrog sedme, osme ure na mestu: v trgovini ali pri kupcih. Vmes na vsakih pet ur pol ure počitka. Ob koncu vožnje morajo pohištvo še razložiti, zato morajo tudi dobro poznati Brestov proizvodni program, da zaradi napak ne pride do reklamacij. Pa spet nakladanje in če je čas, še kaj za pod zob. Nato zopet vožnja nazaj. Če bi pripovedoval, kaj vse se lahko pripeti vmes, pa bi lahko še dolgo govoril.«

»S kakšnimi težavami se šoferji srečujejo?«

»Tega je dosti. Na kratko pa: neredna prehrana, neprespalne noči, ubadanje z najrazličnejšimi vremenskimi nevarnostmi in še marsikaj... Sicer je danes njihov položaj dosti boljši kot denimo pred desetimi leti. Sedaj so predvsem vozniki, saj je vzdrževanje njihovih vozil zagotovljeno, včasih pa so morali vse to opravljati sami.

Temeljite preglede imamo ob sobotah in nedeljah, ko so vozila doma. Največ težav je prav zato, ker je vojni park zastarel in so

večkrat potrebna tudi večja pravila.

Posebne težave pa so tedaj, ko je odprema velika. Ne toliko zaradi zagotovitve potrebnega števila vozil, pač pa zaradi nakladanja. Včasih morajo vozila pred centralnim skladiščem čakati tudi osem ur in več, preden lahko odpeljejo.

Spet naju prekinje telefon. Neki šofer javlja, da bo s carine odpeljal prazen, ker blago še ni ocarinjeno. Pa spet telefon. Komaj je razgovor končan, pride še en šofer. Vrnili se je z dopusta, z morja, kjer letujejo Brestovi delavci. Poln je vtisov. Ker je bil na dopustu, edini od šoferjev še ni vplačal posojila za ceste. Tudi to je hitro opravljeno. Še dogovor, kdaj pride na delo in začeti razgovor se lahko nadaljuje.

»Imate raje dosti ali malo dela?«

»Seveda raje vidimo, da ga je čimveč. Čimveč je dela, boljši je zaslužek šoferjev in večja je naša realizacija. Pa ne samo to; naše delo je najbolj veran kazalec, kako podjetje posluje. Mnogi kar ob obsegu našega prometa računajo približni obseg prodaje.

Ameriški kupci pri nas

OBISK PREDSTAVNIKOV USFI

S firmo USFI (United States Furniture Industries) sodelujemo že od l. 1970, ko smo začeli z izvozom miznih podnožij. Količina in vrednost izvoza sta z leti rasli, kmalu smo razširili izvozni program še na piedestale in v letu 1975 še na kolonialne kredence. Letos razširjamo izvoz za to firmo tudi na bukove stole in jelove jedilne garniture. Tako pričakujemo, da se bo vrednost letošnjega izvoza za to firmo dvignila že na 1,7 milijona dolarjev.

Firma USFI ima v različnih ameriških državah šest sestavljalnic predvsem kolonialnega pohištva jugoslovanskega porekla. Direktorji teh montažnih enot so obiskali vse tiste jugoslovanske proizvajalce, ki delajo zanje, med drugim tudi Brest. Ogledali so si Tovarno pohištva Cerknica in Tovarno pohištva Martinjak, ki izvažata tej firmi. V Tovarni pohištva Cerknica so bili gostje presenečeni nad veli-

je. Tako pravzaprav najhitreje pridejo do informacij.

»Vi ste le člen v verigi naše distribucije. Glede na to, da boste verjetno skupaj s skladiščnimi in maloprodajnimi delavci in delavci na špediciji oblikovali novo temeljno organizacijo, me zanima, kakšni so vaši odnosi z njimi.«

»Z vodstvi teh enot lepo sodelujemo, prav tako z delavci na špediciji in v skladiščih, razen v centralnem skladišču, kjer posebej v negativnem smislu izstopa zlasti ena izmena, ki zaradi ne-kvalitetnega dela povzroči tudi dosti reklamacij. Ne vem, ali je takšno delo iz neznanja ali namerno...«

»In vaše delo tule v pisarni?«

»Mi smo pravzaprav podjetje v malem z vsemi ustreznimi službami. Dva delavca opravlja vse — od naročil do razporeda voženj, odpreme, tehnične službe, nabave rezervnih delov, obračunov osebnih dohodkov, realizacije, likvidacije računov, pa še in še... Skratka, raznovrstno in pestro.

Ob koncu bi rekel še to: rad delam z našimi šoferji, saj se čutimo kot ena družina. Zelo bi bil tudi vesel, če bomo lahko do 1980. leta povečali in modernizirali vojni park tako kot načrtujemo. Tako bo naše delo lahko še bolj učinkovito.«

Čeprav je ostalo še dosti stvari nedorečenih, sva razgovor sklenila. Upam, da smo razkrili vsaj delček iz življenja naših šoferjev, ki jih sicer ne vidimo dosti, a so najtesneje povezani z delom in poslovanjem naše delovne organizacije. B. Levec

kostjo tovarne in njeno strojno opremljenostjo, zelo pohvalno pa so se izrazili tudi o kvaliteti stikalnic za montažo kredenc, ki jih je naredila tovarna. V Martinjaku pa so si z zanimanjem ogledovali ves proizvodni postopek od razreza lesa do oddelka pakiranja, še zlasti pa delo obeh Mattisonov.

S tem obiskom smo še bolj utrdili sicer že zelo dobre poslovne stike s to firmo. Njen predstavnik g. Friedman nas redno obiskuje dvakrat ali trikrat letno in se sproti dogovarjamo o prihodnjih poslih in sprotih problemih. Kupec se zelo zanima za precejšnje količine izven-serijskega programa, zato mu moramo nuditi boljši servis, zlasti pri spoštovanju odprednih rokov. Da je kupčevo zanimanje za nakup našega pohištva veliko, dokazuje tudi obisk te skupine, ki je po njihovih izjavah sodeč, odnesla kar najugodnejše vtise o Brestu in o njegovih proizvodnih sposobnostih.

I. Lavrenčič

Prihodnje usmeritve

SKUPŠČINA OBČINE SPREJELA DOGOVOR O OSNOVAH SREDNJEROČNEGA PLANA RAZVOJA OBČINE

Skupščina občine Cerknica je 15. julija sprejela dogovor o osnovah družbenega plana razvoja občine Cerknica za obdobje 1976—1980. Dokument je novost na področju planiranja in opredeljuje osnovne usmeritve v srednjeročnem planskem obdobju. Spomladi je skupščina občine dala v javno razpravo osnutek »dogovor«, ki pa je doživel precejšnje spremembe na osnovi kvalitetnih pripomb in pobud iz javne razprave, pa tudi zato, ker so v tem času dozoreli tudi nekateri planski dokumenti na ravni SFR Jugoslavije in SR Slovenije.

Osnovno vodilo predlagatelja dokumenta izvršnega sveta skupščine občine je bilo, pridobiti tak dokument, ki bo kar najboljše in na čimbolj realnih osnovah začrtal prihodnji družbeno-ekonomski razvoj občine, upoštevajoč dosedanje stopnjo razvoja in objektivni položaj družbeno-politične skupnosti v zaostrenih pogojih gospodarjenja.

Veliki uspehi naše dosedanje graditve na področju gospodarstva so jamstvo, da bomo napravili kvalitetne premike tudi na področju celotnega spleta komunalne infrastrukture, ki nas je nekaj časa pestil. Mnogo bolj kot doslej pa se bomo ukvarjali tudi z družbenim standardom delovnih ljudi ter zlasti mladih. Gre za področje izobraževanja, kulture, telesne kulture, množične rekreacije in podobno. Taka odločnost temelji na razumevanju in pripravljenosti delovnih ljudi in občanov, ki so se že nekajkrat zavzeto opredelili za nujnost pogumnejših premikov na tem področju.

Novo srečanje z Zarjo

Na pobudo Izseljenske matice Slovenije je v organizaciji Kulturne skupnosti občine Cerknica in pevskega zbora TABOR iz Cerknice 23. julija gostoval v Cerknici pevski zbor ZARJA iz Clevelanda.

Svoj koncert so Zarjani priredili v okviru svoje pevske turnee po Sloveniji, organizirani v počastitev njihovega nadvse spoštljivega in častitljivega jubileja — 60-letnice delovanja.

Sprejem ob njihovem prihodu je bil nadvse slovesen. Pričakali so jih naša godba na pihala, pevci in domačini v narodnih nošah. Pozdravno besedo jim je izrekel predsednik skupščine občine Cerknica Jože Hren, ki jim je poleg pozdrava orisal tudi družbeno-ekonomsko stanje naše občine. Sledili so stiski rok, vedre besede, pesem in vriskanje, rdeči nageljni. Goste smo nato odpeljali na ogled polharskega muzeja na Lipšnji in zasebne lovske zbirke v Grahovem. Nadvse so bili tudi zadovoljni nad okusno pripravljeno domačo pojedino v restavraciji Jezero.

Že kmalu po osemnajsti uri so se pričele v cerkniško kinodvorano zgrinjati množice, slovenske pesmi željnih občanov. Ob pol osmih so Zarjani začeli s koncertom pred nabito polno dvorano. Na začetku jih je pozdravil, čestital k njihovem jubileju, na kratko orisal njihovo

Družbeni proizvod se bo po prečno povečal po stopnji 9,1 letno, zaposlovanje 2,7 poprečno letno, produktivnost po stopnji 6,3, investicije v osnovna sredstva pa kažejo na določeno umirjanje (okrog 58 milijard starih dinarjev). Očitno je, da so naloge ambiciozno zastavljene; združeno delo jim bo kos ob prihodnjem poglabljanju socialističnih samoupravnih odnosov na ustavnih načelih in ob uveljavljanju zakona o združenem delu, z racionalnim gospodarjenjem in z izboljševanjem organiziranosti.

Kljub pričakovanju, da bomo hitreje razvijali terciarni sektor gospodarstva, ki očitno zaostaja za drugimi sektorji gospodarstva, objektivno ne moremo pričakovati večjih uspehov. Nekatera planirana vlaganja pa bodo vendarle pomenila delni odskok od stagnacije, kateri smo priča. Omeniti velja, da daje dokument posebno skrb in težo ohranitvi čistega in zdravega okolja, poudarjena pa je tudi odprtost občine za sodelovanje in vključevanje v širši slovenski prostor.

Dogovor o osnovah družbenega plana razvoja občine Cerknica za obdobje 1976—1980 bodo v prihodnjih dneh podpisali pooblašeni predstavniki organizacij združenega dela, skupščine občine Cerknica, samoupravnih interesnih skupnosti, poslovnih bank, krajevnih skupnosti in družbeno-političnih organizacij.

V avgustu in v začetku septembra pa bo tekla javna razprava še o osnutku družbenega plana občine 1976—1980, ki ga bo dal v javno razpravo izvršni svet skupščine občine Cerknica.

Fr. Sterle

zgodovino in zaželel novega snidenja z njimi predsednik izvršnega odbora kulturne skupnosti občine Cerknica tov. Urbas. Poslušalci so z navdušenjem spremljali program, nagradjvali izvajalce z dolgotrajnim ploskanjem in konec koncerta se je le prehitro približal. Ob koncu so gostom domači pevci izročili spominsko darilo — domačo zibelko — delo umetnika E. Puntarja z Unca. Še stiski rok, poslavljanje, večerja, kratkotrajno rajanje in avtobus je naše goste odpeljal v Novo Gorico.

Gostovanje ZARJE je nedvomno zelo uspelo. Gostje so bili zadovoljni, prav tako obiskovalci. Ob odhodu smo dobili trdna zagotovila, da se v kratkem spet slišimo.

I. Urbas

ZAMUJENA PRILOŽNOST

(Nadaljevanje s 6. strani)

Vsekakor pa bi se morala vodstva družbeno političnih organizacij ob »zamujeni priložnosti« resno zamisliti, zlasti, če pomislimo na to, kako pomembno in odgovorno vlogo jim daje osnutek zakona o združenem delu.

Verjetno pa bi se kljub dopustom še dalo ujeti zamujeni vlak, sicer nas bosta razvoj in čas kaj kmalu prisilila, da se bomo z vso resnostjo lotili nanižanih vprašanj.

Ob koncu tole: Namenoma sem se zadeve lotil kritično in morda preveč črnogledno, saj bi bilo dobro o vsem tem slišati še kakšno besedo. In še to: vse zapisano so zgolj osebna opažanja, saj odgovorni organi družbeno-političnih organizacij na Brestu vsaj do zdaj žal še niso dali kakšne politične ocene javne razprave o osnutku zakona o združenem delu.

B. Levec

OPRAVIČILO SODELAVCEM

Zaradi preobilice gradiva nismo mogli objaviti vseh prispevkov. Poskušali jih bomo objaviti v prihodnjih številkah. Našim zvestim sodelavcem se vljudno opravičujemo!

Uredništvo

Posojilo za ceste na Brestu

Na osnovi dogovora z občinskim štabom za izvedbo javnega posojila za ceste smo na BRESTU ustanovili odbore za organizacijo in izpeljavo vpisovanja posojil po posameznih temeljnih organizacijah. V naših delovnih skupnostih teče omenjena akcija že drugi mesec, zato je razumljivo, da se skoraj povsod v glavnem končuje, ponekod pa je tudi že uspešno končana. Mislim, da je trenutek primeren za oceno bistvenih značilnosti, ki so akcijo vseskozi spremljale in predvsem za kritične ugotovitve, ki so značilne za našo delovno organizacijo.

— Akcija že od samega začetka ni bila dovolj usklajena med temeljnimi organizacijami; od tod tudi nesporazumi o tem, kolikšen odstotek naj odpade na osebni dohodek zaposlenih.

— Težave so bile, ker nominalni osebni dohodki stagnirajo, kar povzroča manjše realne osebne dohodke oziroma manjši življenjski standard zaposlenih.

— Delavci so izrazili skrb, da se z zbranimi sredstvi ne bi odgovorno in pošteno ravnalo. Nezaupanje in nekakšno prepričanje, da se bodo sredstva brez nadzora trošila, sta pogojena predvsem z negativnimi primeri iz naše bližnje preteklosti. Pri tem so omenjali referendum za samoprispevek za vodo, primer napeljave električnega omrežja v Begunjah in podobno. Mislim, da je to pomembno opozorilo subjektivnim silam, ki se morajo z vso svojo močjo prizadevati za racionalno trošenje sredstev, zbranih s samoprispevkom za šolstvo. Nenehno je treba obveščati o višini zbranih sredstev in o tem, kam in kako se ta sredstva trošijo.

— Mislim, da je na mestu tudi ugotovitev, da so tovariši z višjimi osebnimi dohodki vpisali premalo v primerjavi s tistim delom delavcev, ki zaslužijo najmanj. Enak odstotek od neto osebnega dohodka ne more biti povsem ustrezno merilo.

— Ko smo pregledovali, kateri delavci niso hoteli vpisati posojila, smo prišli do zanimive ugotovitve. Pokazalo se je namreč, da je tisti del zaposlenih z najnižjimi osebnimi dohodki še vedno najbolj pripravljen pomagati pri napredku družbe, tudi za ceno lastnega odrekovanja. Najbolj malomeščanski so pravzaprav ljudje, ki nimajo gmočnih težav, vendar pa se niso pripravljali odreči ničesar, vsaj v lastno škodo ne. So tudi posamezniki, ki se jim je morda kdaj zgodila krivica, pa se iz globoke užaljenosti postavljajo ob rob vsem, družbeno še tako naprednim akcijam. Seveda moramo priznati, da so tudi posamezniki, ki s svojim ravnanjem dokazujejo, da ne podpirajo naše družbene stvarnosti.

— Ob koncu tega sestavka velja ugotoviti, da smo delavci, zaposleni na Brestu, ravno z vpisovanjem javnega posojila za ceste dokazali, da se še kako zavedamo skupnih družbenih potreb in da smo vedno, seveda po svojih možnostih, pripravljeni pomagati.

— Ne bi bilo prav, če se na tem mestu ne bi spomnili tistih, ki so v odstotkih na svoj osebni dohodek prispevali največ. V Tovarni pohištva Cerknica so to:

Silva Matičič 4000 din (205 odstotkov) Štefan Gašparič 3300 din (135 odstotkov)

Stefan Močnik 3000 din (115 odstotkov)

Milivoj Grujić iz skladišča v Beogradu je vpisal 6000 din (154 odstotkov). Stanje vpisanih sredstev po TOZD je na dan 26. 7. 1976 naslednje:

TOZD	Število zaposlenih	Vpisalo	%	Planirana sredstva	Zbrana sredstva	%
TPC	715	650	90,91	910.800	714.710	78,47
TPM	359	298	83,01	430.100	313.800	72,96
TLI	198	196	98,99	235.290	159.400	67,75
TPS	145	139	95,86	169.510	115.000	67,84
TIP	119	112	94,12	161.920	165.360	102,12
SD	365	320	87,67	622.380	622.000	99,94
Brest	1901	1715	90,22	2.530.000	2.090.270	82,62

D. Frlan

V poletni pripeki je to edini prostor na prostem, ki so ga gostom pripravili naši vrli gostinci.

SREČANJE BORCEV NA BRESTU

4. julij — dan borca so proslavili tudi borci NOB, ki še aktivno delajo na Brestu. V prostorih delavske restavracije v TP Cerknica je bilo vzdušje pristrčno in prijetno. Po uvodnem pozdravu predsednika skupnega delavskega sveta Antona Lumke in sekretarja sveta zveze komunistov Bresta Cirila Komaca je zbranim spregovoril tudi predsednik občinskega odbora ZZB Jože Telič. Pri tem je poudaril, da boj še ni končan, kajti boj z orožjem je prešel v boj za nove družbeno-ekonomske in samoupravne odnose, kar je vsekakor treba prenašati na mlajše generacije. Na srečanju so borci dobili v spomin na letošnji praznik tudi spominsko darilce. Po krajši zakuski se je srečanje prav prijetno končalo. J. Mele

Slovesno praznovanje v Žilcah

Osrednja občinska proslava dneva borca v cerkniški občini, ki je bila letos v Žilcah nad Cerknico, je izvenela v pomembno politično manifestacijo.

V sklopu praznovanj dneva borca so izročili prometu prenovljeno, pet kilometrov dolgo makadamsko cesto Žilce—Osredek, ki bo omogočila lažje vključevanje krajanov v gospodarsko in družbeno življenje občine, še posebno pa so je veselili najmlajši, saj jim bo prihranjeno vsako dnevno pešačenje k avtobusu do žilc.

Akcijo izgradnje ceste je v okviru KS Cajnarje—Žilce vodil gradbeni odbor, investicija pa znaša nad 700.000 din, ki so jih združili krajevna skupnost Cajnarje—Žilce, Gozdno gospodarstvo Postojna — TOZD Gozdarstvo Cerknica, Komunalno stanovanjsko podjetje Cerknica in SGP Gradišče Cerknica, zelo pomembno pa je tudi prostovoljno delo krajanov in drugih občanov celotne KS Cajnarje—Žilce, ki ga pa skoraj ni mogoče ovrednotiti. En dan pa je delala na gradbišču tudi mladinska delovna brigada

iz Cerknice, v kateri so bili mladi iz vse občine. Koordinacijski odbor krajevnih skupnosti občine je z razumevanjem KS Nova vas in KS Begunje namenil letošnji delež solidarnostnih sredstev, ki se zbirajo na osnovi posebnega sporazuma za solidarno sofinanciranje programov manj razvitih krajevnih skupnosti v občini.

Pri spomeniku 38 padlih 18. divizije v Žilcah je bila nato proslava, na kateri je govoril predsednik občinskega odbora ZZB NOV Cerknica Jože TELIČ, v kulturnem programu pa so nastopili združeni pevski zbori občine Cerknica, pihalni orkester Cerknica in recitatorji. Prijetnemu in slovesnemu vzdušju je prispevalo tudi 150 mladih iz vseh krajev občine, ki so štiri dni hodili po poteh domicilnih partizanskih enot v občini. Z zborovanja so poslali pozdravno pismo tovarišu TITU. Na praznovanje je prišlo nad 1000 občanov, prvoborcev in drugih udeležencev NOV iz teh krajev, med njimi predstavniki družbeno-političnega življenja občine, delegacije drugih krajevnih skupnosti, tovariš Vladimir LOGAR, podpredsednik skupščine SR Slovenije in Tone KRAŠEVEC, član CK ŽKS. F. Sterle

LETOŠNJI ZELŠKI KONCERTI

PROGRAM:

- 7. 8. ob 19. uri — večer skladb JOHANNA SEBASTIANA BACHA.
 - ROK KLOPČIČ — violina,
 - dr. NIKOLAUS FHEODOROFF — čembalo.
 - 20. 8. ob 19. uri — KONCERT OKTETA GALLUS.
 - 27. 8. ob 19. uri — »DON PASQUALE« v izvedbi solistov Ljubljanske opere:
 - LADKO KOROŠEC — bas,
 - RAJKO KORITNIK — tenor,
 - MARCEL OSTAŠEVSKI — bariton,
 - DRAGO ČUDEN — bariton
 - SONJA HOČEVAR — sopran.
 - 8. 10. ob 19. uri — monodrama P. LUŽAN »HARMONIKA« v izvedbi POLDETA BIBIČA.
- Predstava bo v stari Brestovi menzi.
Prodaja vstopnic eno uro pred začetkom predstave. Cena 20 din.

FILMI V AVGUSTU

- 1. 8. ob 16. uri — PROPAD JAPONSKE. Japonski fantastični film.
- 1. 8. ob 20. uri — NIAGARA. Ameriška kriminalka.
- 2. 8. ob 20. uri — INSPEKTOR BRANINGEN. Ameriški pustolovski film.
- 5. 8. ob 20. uri — DOGODEK V AVTOCAMPU. Francoska drama.
- 7. 8. ob 20. uri in 8. 8. ob 16. uri — MISIJA BATAGNAS. Ameriški vojni film.
- 8. 8. ob 20. uri — ROJENI, DA IZGUBIJO. Ameriški pustolovski film.
- 9. 8. ob 20. uri — VIHAR NA PACIFIKU. Japonski vojni film.
- 12. 8. ob 20. uri — BEN in CHARLY. Ameriški western.
- 14. 8. ob 20. uri in 15. 8. ob 16. uri — GLASNIK MAŠČEVANJA. Ameriški western.
- 15. 8. ob 20. uri — EDITH PIAFF. Francoska drama.
- 16. 8. ob 20. uri — MAFIJA. Italijanska kriminalka.
- 19. 8. ob 20. uri — OGNJENA ZEMLJA. Ameriški pustolovski film.
- 21. 8. ob 20. uri in 22. 8. ob 16. uri — NOČNE KRETNJE. Ameriška kriminalka.
- 22. 8. ob 20. uri — DVA NEZLOMLJIVA. Italijanska komedija.
- 23. 8. ob 20. uri — KO SO ŽENSKA IMELE SE REP. Ameriška komedija.
- 26. 8. ob 20. uri — MANEKENKA IN MINISTER. Francoska drama.
- 28. 8. ob 20. uri in 29. 8. ob 16. uri — IME MU JE BILO SVETI DUH. Ameriški western.
- 29. 8. ob 20. uri — DVANAJST ŽIGOSANIH. Ameriški vojni film.
- 30. 8. ob 20. uri — CLOVEK IN MAČEK. Ameriška komedija.

V SPOMIN

Delovna skupnost TOZD Tovarna pohištva Martinjak sporoča žalostno novico, da je nenadoma umrl naš upokojenec JOŽE GODEŠA iz Grahovega.

V naši temeljni organizaciji je bil zaposlen od 27. januarja 1954. leta in je delal na različnih delovnih mestih. Leta 1968 je odšel v zaslužni pokoj.

Ohranili ga bomo v lepem spominu kot marljivega in mirnega sodelavca.

Brestov obzornik, glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Uredniški odbor: Marija GRBEC, Vojko HARMEL, Jožica ILERŠIČ, Jože KLANČAR, Božo LEVEC, Janez MELE, Branko MIŠIČ, Franc MULEC, Viktor OGRINC, Miha ŠEPEC in Tone ŽIDAR. Foto: Jože ŠKRLJ. Tiska Zvezniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2600 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. 10. 1974).